

De Twee Kwartieren

Genealogisch tijdschrift voor
Kempen- en Peelland

Literatuur en genealogie 4: Misschien Esther
Stamboomonderzoek digitaal: wiewaswie.nl
Gezocht: voorouder (M/V)

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING
Jaargang 26 | Nr. 2 | verschijnt 1 x per kwartaal | juni 2018

NEDERLANDSE GENEALOGISCHE VERENIGING
Afdeling KEMPEN- en PEELLAND

Inhoudsopgave

- 43 Van de redactie
- 44 Bestuursvergaderingen
- 44 Cursussen
- 45 Geplande bijeenkomsten
- 46 Terugblik op ledenactiviteiten
- 53 Bibliotheek: aanwinsten boeken
- 55 Twee moederslijnen
- 58 Het fotobidprentje van Gerrit Bertus Buunk (1917-1945)
- 59 Gezocht: voorouder (M/V)
- 61 Oud schrift
- 62 Literatuur en genealogie 4: Misschien Esther
- 66 Transcriptie oud schrift
- 67 Stamboomonderzoek digitaal: wiewaswie.nl
- 69 Colofon
- 70 Mutaties ledenlijst
- 70 Leden stellen zich voor

Niet ondertekende stukken worden gepubliceerd onder verantwoordelijkheid van de redactie.

Kopij voor het volgende nummer inzenden voor **1 augustus 2018**

Tevens bestaat de mogelijkheid om uw advertentie te plaatsen.

Voor informatie neemt u contact op met de redactie.

Redactieadres:

e-mailadres: redactiedtk@kpl.ngv.nl

postadres: Langakker 29 5283 TE BOXTEL

ISSN: 2589-6210

VAN DE REDACTIE

Op 25 mei is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Deze Europese wet regelt de bescherming van de privacy in de gehele Europese Unie. Een van de zaken die de AVG regelt is verwerking van persoonsgegevens, en dat is nu net ook het uitgangspunt van de genealogie. Om persoonsgegevens te mogen verwerken moet u een wettelijke grondslag hebben. Voor u als genealoog is het belangrijk om te weten dat de AVG niet van toepassing is op persoonsgegevens van overleden personen (wat een geluk dat de grote meerderheid van onze voorouders dood is) en dat het verzamelen van persoonsgegevens voor persoonlijk gebruik (zoals in een genealogisch programma) ook niet onder de wet valt. Pas als u die persoonsgegevens gaat verwerken (bijvoorbeeld publiceren, of delen in een stamboomcontainer) moet u er rekening mee houden dat u van nog levende personen expliciet toestemming moet hebben. Voor bijzondere gegevens (waaronder religie en DNA) gelden strengere regels.

Voor de NGV heeft de wet wél vergaande gevolgen. Denk even aan de familiedrukwerkdatabank (daar zitten immers ook geboorte- en trouwadvertenties in) en stamboomcontainers (daarin komen levende personen voor). De NGV is daarom druk bezig om de gevolgen van de wet in kaart te brengen, en maatregelen te nemen. Zo komt er bijvoorbeeld binnenkort een vrijwaringsverklaring bij de aanlevering van kopij. Ook archieven nemen nu maatregelen. Zo zijn gedigitaliseerde bevolkingsregisters die kort geleden nog openbaar waren inmiddels van de archiefsites verdwenen.

Het is maar de vraag hoe lang deze wetgeving van kracht blijft. Privacy is immers in deze tijd een tamelijk onhoudbaar concept, en jongere generaties maken zich al veel minder druk om de bescherming van hun gegevens dan ouderen. Het zou daarom veel beter zijn dat de overheid zich meer bezig zouden houden met misbruik van persoonsgegevens dan met het opleggen van eisen aan burgers en organisaties die in dit internettijdperk nauwelijks te handhaven zijn.

Meer informatie kunt u hier vinden: <https://autoriteitpersoonsgegevens.nl>. In deze aflevering van De Twee Kwartieren vindt u veel meer links naar internet. U kunt deze natuurlijk overschrijven in uw browser, maar als u een digitale versie van dit tijdschrift gebruikt is een klik op de link al voldoende om op de juiste website te komen. Misschien toch een suggestie om nu over te stappen op de digitale versie van De Twee Kwartieren. Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de redactie (redactiedtk@kpl.ngv.nl).

BESTUURSVERGADERINGEN

Het Bestuur vergadert op woensdag 27 augustus 2018. Hebt u onderwerpen waarvan u wilt dat het Bestuur die bespreekt, stuur die dan naar voorzitter@kpl.ngv.nl.

ZOMER

In de zomermaanden juni, juli en augustus zijn er geen activiteiten gepland. Het Bestuur wenst al zijn leden een mooie zomer toe.

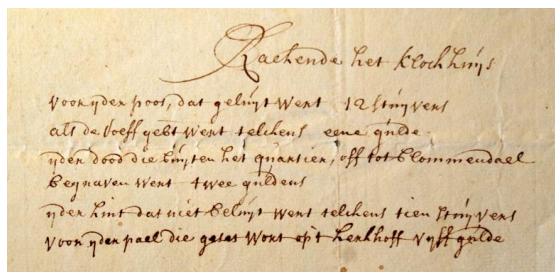
Maar denkt u nu vast na over wat u vlak na de zomer wilt doen. Want in september beginnen alweer nieuwe activiteiten. Voor de Cursussen (zie hierna) is al een aantal aanmeldingen binnen! Het aantal deelnemers is beperkt.....

CURSUSSEN

Najaar 2018 organiseert het Bestuur een aantal genealogische cursussen. Aanmeldingen voor en informatie daarover mailen naar cursussen@kpl.ngv.nl. Het maximum aantal deelnemers is 10, de cursus gaat door bij minimaal 7 deelnemers. Het cursusbedrag staat tussen haakjes. Dit bedrag is de prijs die het de afdeling kost. Niet-leden betalen een toeslag van € 5 per dagdeel. Betalingen voor de cursussen na aanmelding en onder vermelding van de toegestuurde cursuscode via IBAN **NL89 INGB 0005 4957 96** ten name van NGV afd. Kempen- en Peel-land.

Deelnemers aan de cursus **Paleografie II** hebben gevraagd om een opfriscursus **Paleografie Plus** (€ 40; niet-leden € 65). De data zijn bekend: maandag 22 en 29 oktober; 5, 12, 19 en 26 november. Tijd: 13.30 – 15.30 uur.

Deze cursus staat ook open voor eerdere deelnemers aan **Paleografie II**. Hebt u al enige kennis van paleografie en hebt u ook belangstelling, neem dan contact op met Dik Jager (cursussen@kpl.ngv.nl).

ALDFAER

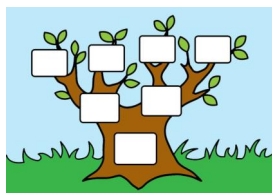
Het is ook de bedoeling in het najaar van 2018 bij voldoende belangstelling weer cursussen **Aldfaer I** (€ 25; niet-leden € 40; woensdagmiddag 26 september; 3 en 17 oktober) aan te bieden. Tijd: 13.30-16.30 uur.

De vervolgcursus hierop **Aldfaer II** (€ 15; niet-leden € 25) valt op woensdagmiddag 14 en 21 november. Aangeraden wordt u hiervoor aan te melden samen met Aldfaer I.

Dit om de teleurstelling door een volgeboekte cursus te voorkomen.

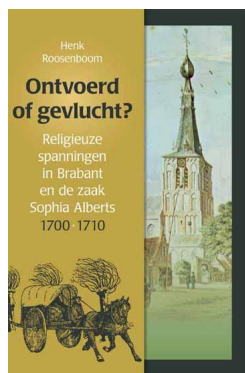
Ten slotte is **Genealogie voor Beginners** (€ 30; niet-leden € 45) te volgen van 19.30 - 22.00 uur op de maandagavonden 1, 22 en 29 oktober van 19.30 - 22.00 uur.

Laat als u belangstelling hebt voor een cursus **Paleografie voor Beginners** of **Familiegeschiedenis** (vervolg van **Genealogie voor Beginners**) ons dit weten. Dan kijken we of er nog iets georganiseerd kan worden.

GEPLANDE BIJENKOMSTEN

De afdelingsbijeenkomsten vinden plaats in Gemeenschapshuis 't Trefpunt, Belgiëplein 20, 5628 XJ Eindhoven. Tenzij anders aangegeven is de zaal open vanaf 19.30 u, het programma begint om 20.00 u. Tijdens de bijeenkomsten is er informatie beschikbaar over GensDataPro en is er gelegenheid om boeken te lenen uit de afdelingsbibliotheek. Ook de afdeling Communicatie is aanwezig.

Dinsdag 11 september 2018:

Lezing: Ontvoerd of gevlucht

Spreeker: dhr H. Roosenboom

Het verhaal van Sophia Alberts, dat zich afspeelt in de vroege 18de eeuw, gaat over een minderjarig protestants meisje dat wegloopt van huis en katholiek wordt. Dit heeft rampzalige gevolgen voor haarzelf, voor haar protestantse ouders, maar ook voor de katholieken in Zuidoost Brabant. De spreker laat dan onder andere zien hoe precair in feite de verhouding tussen de kleine protestantse bovenlaag en de grote katholieke meerderheid toen was.

TERUGBLIK OP LEDENACTIVITEITEN

Korte impressie van de lezing van 10 april 2018 door prof.dr. G.A.M. Strijards over het Philips' Veemgebouw op Strijp-S te Eindhoven gedurende de bezettingstijd.

De heer Gerard Strijards gaf een boeiende lezing voor een gezelschap, minder groot in aantal dan normaal, over het Veemgebouw van Philips gedurende de bezettingstijd. Het gebouw stond onder belangstelling van zowel de Nederlandse regering als de Duitse bezettingsmacht onder leiding van Arthur Seysz-Inquart, die deze massale moderne opslagruimten maar al te goed kon gebruiken als opvangcentrum voor Duitse militairen en ontheemden uit de Sovjet-Unie (operatie Barbarossa 1941). De Nederlandse regering onder leiding van minister-president Gerbrandy wilde het Veemgebouw als regeringsgebouw gaan gebruiken op het moment dat de Geallieerden Nederland zouden bevrijden. Vooral de goede spoorverbindingen waren belangrijk.

Wat weinigen van ons zullen weten is hoe destijds intern de regering verdeeld was en dat door betrokken bewindslieden en instanties die niet wisten van elkaars bestaan en daardoor volledig langs elkaar werkten hun onderlinge machts-spelletjes uitvochten ten koste van gerepatrieerde Nederlanders.

In 1943 ontwierp dr. Jan van den Tempel [1877-1955], socialistische minister van Sociale Zaken in het kabinet Gerbrandy, als eerste van de Europese bezette landen, een plan voor de repatriëring van de Nederlanders, die door de bezetter over heel Europa verspreid waren. Van den Tempel had daarvoor een aparte dienst in het leven geroepen, de Repatriëringdienst onder leiding van G.F. Ferwerda. Generaal mr. H.J. Kruls, chef-staf van het Militair Gezag, was het niet eens met de opzet en bevoegdheden van deze Repatriëringdienst. Hij vond dat een dergelijke civiele organisatie niet kon opereren in oorlogstijd. Kruls vond dat de repatriëring onder het Militair Gezag behoorde te vallen. Van den Tempel en Ferwerda vreesden dat er dan geen controle zou zijn en dat de macht van het Militair Gezag te groot zou worden. Binnen deze belangentegenstelling ontstonden onverkwikkelijke situaties, waarbij het Militair Gezag een dubieuze rol speelde. Maar ook Van den Tempel ontkwam niet aan kritiek.

Het Veemgebouw zou gebruikt worden voor de repatriëring van bijna 300.000 Nederlandse dwangarbeiders uit Duitsland en 30.000 Joden. Met krijgsgevangenen zouden ruim 400.000 personen in het gebouw geïnterneerd moeten

worden. Een onmogelijke opgave, naar achteraf is gebleken. Met deze taak werd marineofficier M.R. de Bruijne [1895-1973] belast die van juni 1942 tot mei 1943 de leiding had van het Bureau Militaire Voorbereiding Terugkeer, ressorterend onder het ministerie van Oorlog. De Bruijne had de repatriëring van 600.000 tot 900.000 personen, inclusief de Holocaustslachtoffers, voor ogen. Van den Tempel als niet-militair zag hierin helemaal niets vanwege risico's voor de volksgezondheid en verstoring van de Nederlandse arbeidsmarkt. Generaal Kruls wilde het gebouw militariseren. Bij de bevrijding van Nederland was er een groot tekort aan Nederlandse militairen. Ook had Nederland geen Militair Gezag. Oppassende huisvaders werden op stel en sprong gemilitariseerd. Zij hadden als taak de medische zorg in te richten, de logistiek die gemoeid was met de repatriëring te verzorgen en ten slotte het gezag te herstellen (veeleer voorkomen dat de communisten aan de macht zouden komen, daartoe ook aangezet door de in Eindhoven opgerichte Partizanen Actie Nederland).

Het Bureau Militair Gezag onder leiding van Kruls werkte ook nog eens de Nederlandse regering tegen. Een interessant beeld van de gezagsverhoudingen en de rol die de diverse personen hebben gespeeld, geeft het onderzoek van D.C.L. Schoonoord: *Het 'Circus Kruls'. Militair gezag in Nederland 1944-1946*. Het is via de site www.niod.nl te downloaden.

De moraal van de lezing is dat door de bureaucratische strijd op regeringsniveau de te repatriëren Nederlandse slachtoffers uit de Tweede Wereldoorlog de dupe zijn geworden. Vanaf mei 1945 tot eind 1947 verbleven deze gerepatrieerden onder erbarmelijke omstandigheden, zonder medische zorg en sanitaire voorzieningen in het Veemgebouw. Op de site www.eindhoven-in-beeld.nl vindt u fotomateriaal terug over het Veemgebouw en de leefomstandigheden gedurende de repatriëringstijd.

Militaire voorouders en genealogische bronnen.

Lezing van 8 mei 2018 door mw. W.M. (Welmoed) Bons MA.

Ondanks het mooie barbecueweer was de belangstelling met ruim 30 personen groot voor de lezing die mevr. Welmoed Bons, documentair informatiespecialist bij de afdeling Publieksinformatie en Collectiebeheer van het Nederlands Instituut voor Militaire Historie, gaf over onderzoek naar militaire voorouders vanaf de Franse tijd tot nu.

Het Nederlands Instituut voor Militaire Historie (NIMH), onderdeel van het Ministerie van Defensie, is een gespecialiseerd kennis- en onderzoekscentrum

op het gebied van de Nederlandse militaire geschiedenis. Het gaat om de geschiedenis van de Nederlandse strijdkrachten in de periode van de Tachtigjarige Oorlog tot nu. Vooral vanaf de Franse tijd tot nu is er veel materiaal beschikbaar.

Het NIMH beheert niet het officiële archief van het Ministerie van Defensie (dit berust bij het Nationaal Archief) maar het beheert collecties die o.a. via schenkingen bij het NIMH terecht zijn gekomen. Het instituut is gevestigd op de Frederikkazerne in Den Haag, waar ook de studiezaal zich bevindt. Omdat het depot niet in Den Haag is gevestigd, moet u ten minste 5 werkdagen van tevoren opgeven welke informatie u in de studiezaal wilt komen bekijken.

Het NIMH beheert een unieke militair-historische collectie en maakt deze toegankelijk voor een breed publiek. Daarnaast publiceert het instituut wetenschappelijke studies en verzorgt het onderwijs en lezingen.

Onderstaand treft u een overzicht aan van de genealogische bronnen voor militaire voorouders. Telkens wordt een bron met link vermeld, eventueel voorzien van een korte toelichting.

Militairen in Nederlandse dienst Stamboeken 1795-1813, Nationaal Archief
<http://www.gahetna.nl/collectie/index/ntoo239>

Database Nederlandse militairen in het leger van Napoleon 1810-1813
http://www.archieven.nl/mi/2231/?mizig=364&miadt=2231&milang=nl&misort=last_mod|desc&miview=tb1

Waterloogratificatie

https://archieff.amsterdam/indexen/waterloo_gratificaties_1817-1819/zoek/index.nl.html

Tiendaagse Veldtocht/Metalen Kruis 1830-1831

<http://www.gahetna.nl/collectie/index/ntoo302>

Het Metalen Kruis 1830-1831 is een Nederlandse onderscheiding en ereteken dat in 1831 werd toegekend aan zij die aan de Tiendaagse Veldtocht hadden deelgenomen. Het werd ingesteld door Koning Willem I bij Koninklijk Besluit no. 70 van 12 september 1831 en uitgereikt aan allen die in het leger of de Koninklijke Marine aan de krijgsverrichtingen in de jaren 1830 en 1831 hebben deelgenomen.

Scans zijn in te zien via <https://www.familysearch.org> , terwijl een index via <http://www.gahetna.nl> (Nationaal Archief) te raadplegen is.

Nationale Militie

Voor uitgebreide informatie wordt korthedshalve verwezen naar de volgende links: https://archieff.amsterdam/indexen/militieregisters_1828-1940/handleiding/index.nl.html en

<https://cbg.nl/kennis/themas/militaire-voorouders/>

Je hebt vier bronnen beschikbaar: het inschrijvingsregister (bij de woonplaats waar de ouders van de dienstplichtige bij 18-jarige leeftijd woonde (later ook bij 19 en 20-jarige leeftijd), het lotingsregister, het militiecertificaat en het keuringsregister. Bij de loting kon je zorgen voor vervanging door nummervervisseling (dat kon alleen in hetzelfde lichtingsjaar) of door aanwijzing van een vervanger ('remplaçant'). Deze laatste mogelijkheid kon over verschillende jaren. Vervanging werd vaak in notariële aktes vastgelegd. Deze registers zijn niet bij het NIMH aanwezig. Hiervoor moet men te rade gaan bij de gemeentearchieven, provinciale archieven en eventueel het Nationaal Archief.

Ook <http://WieWasWie.nl> en <http://zoekakten.nl> geven een toegang.

Schutterijen

Naast het beroepsleger kende men ook schutterijen, die in oorlogstijd konden worden ingezet. De oudste schutterijen dateren uit de middeleeuwen. In 1813 werden ze opnieuw opgericht. Ze vormden vanaf dat moment een echt legeronderdeel. De schutterijen werden onder andere ingezet tijdens de Belgische opstand (1830). In 1901 werden ze opgeheven en vervangen door de Landweer (Landweer-wet van 24 juni 1901). De administratie van de schutterijen werd bijgehouden door de gemeenten, en is daardoor terug te vinden in gemeentelijke en regionale archieven.

Landweer was een reserveleger van vrijwilligers of dienstplichtigen. Deze reservestrijdkrachten moesten vaak om de zoveel jaar op herhalingsoefening. Het doel van een landweer naast de reguliere krijgsmacht is om indien nodig in korte tijd een groot aantal soldaten te kunnen mobiliseren.

Op 20 december 1813 werd in Nederland het *Reglement van algemeene Volkswapening, Landstorm en Landmilitie* uitgegeven, waarin onder meer de **Landstorm** werd opgericht ter ondersteuning van het reguliere leger, indien de noodzaak zich voordeed (zo is Nederland tijdens de eerste Wereldoorlog 4 jaar lang gemobiliseerd geweest). Alle weerbare mannen, tussen de 17 en 50 jaar oud, maar ook heel jonge jongens (15/16 jaar), dienden zich te organiseren in

bataljons ter verdediging van de eigen omgeving. In Nederland is de Landstorm in 1948 voortgezet door het Korps Nationale Reserve. Gegevens over de Landweer en Landstorm zijn terug te vinden via het Nationaal Archief.

Staat van Dienst

Semi-Statistisch InformatieBeheer (SIB)

Postbus 90099 3509 AB Utrecht SIB.Kerkrade@mindef.nl

Vermeld bij de aanvraag: volledige naam en geboortedatum, bewijs van overlijden (bij overleden personen) en een kopie van het eigen identificatiebewijs.

De Staat van Dienst is een persoonsdossier met informatie over de hele diensttijd bij Defensie, of buitenlandplaatsing bij Defensie en de eenheid van dienst. De staat van dienst kan opgevraagd worden van personen die na 1924 hebben gediend. Met dien verstande dat de dossiers ouder dan 100 jaar vernietigd zijn op basis van de wettelijke bewaarplicht, met uitzondering van de militairen die dienden tijdens WO II. Daar zijn de controlelijsten van bewaard.

Tweede Wereldoorlog

Meidagen

Collectie 409 Gevechtsverslagen en -rapporten

'De strijd op Nederlands grondgebied tijdens de Wereldoorlog II'/ De Groene Serie

Digitaal in te zien op www.archieven.nl

Deze informatie is meer bedoeld voor contextbeschrijving; in de verslagen worden er nauwelijks namen van personen vermeld.

Duitse krijgsgevangenen

Collectie 402 Krijgsgevangenen 1940-1945

Collectie 444 Krijgsgevangenschap en kampen, 1942-1945

Collectie 415 Mojet

Archief 2.13.98 Collectie betreffende krijgsgevangenen 1940-1946 (Nationaal Archief)

Bij terugkeer uit krijgsgevangenschap werden repatriëringskaarten opgesteld. Deze zijn te vinden bij Het Rode Kruis, Nationaal Archief en het SIB.

Japanse krijgsgevangenen

Index Japanse interneringskaarten van het Nationaal Archief:

<http://www.gahetna.nl/collectie/index/ntoo425>

Collectie 465 Nederlandse Krijgsgevangenen in Nederlands-Indië

Koopvaardij

Collectie 159 Londense Collectie Koopvaardij (LOCK)

Persoonskaarten, intekeningsboeken, examenregisters, bemanningslijsten, scheepsbewegingen

Aanvragen richten aan het NIMH: met volledige naam en geboortedatum naar nimh@mindef.nl

Na de meidagen gold voor de koopvaardijvloot een vaarplicht, ingevoerd in juni 1940. De vaarplicht bepaalde dat alle Nederlandse zeelieden bij wijze van dienstplicht moesten blijven varen, of weer moesten gaan varen.

Het Vaarplichtbesluit had ingrijpende gevolgen voor de Nederlandse koopvaardij schepen, vooral van de kust- en zeevaart, die zich bij het uitbreken in internationale wateren of in havens van de geallieerde bondgenoten bevonden. Tot aan het einde van de Vaarplicht, in februari 1946, werden deze schepen en hun bemanningen veelvuldig ingezet voor het verschepen van troepen, wapens, olie en andere grondstoffen, om zo een bijdrage te leveren aan de geallieerde oorlogsinspanning.

Tweede Wereldoorlog collecties

Collectie 092 Marinemonografie

Burgemeestersverklaringen 1940-1945

Collectie 798 Vliegtuigcrashes 1940-1945/ Verliesregister 1939-1945,

<http://verliesregister.studiegroepvluchtoorlog.nl>

Collectie 575 Bureau Inlichtingen/Duitse verdedigingswerken

De burgemeestersverklaringen waren eenvoudige vragenlijsten over wat er zich afgespeeld heeft tijdens de meidagen 1940 en later tijdens de bezetting en de bevrijding. Deze verklaringen zijn niet online in te zien.

Dekolonisatie Nederlands-Indië

Staat van Dienst

KNIL Militairen: Stichting Administratie Indische Pensioenen Postbus 1263 6400 BG Heerlen

Contactformulier op www.saip.nl

Vermeld bij de aanvraag volledige naam en geboortedatum

Landmacht en Mariniers: Semi-Statief InformatieBeheer (SIB) Postbus 9009 3509 AB Utrecht SIB.Kerkrade@mindef.nl

Vermeld bij de aanvraag volledige naam, geboortedatum, bewijs van overlijden en kopie eigen ID.

Collectie 509 *Dekolonisatie van Nederlands-Indië (1945 – 1950)*

Archief 2.13.132 collectie archieven Strijdkrachten in Nederlands-Indië, 1941 – 1957 (Nationaal Archief)

Herinneringsboeken

Van belang is de eenheid waarbij iemand gediend heeft. Daarna kan er contextgericht gezocht worden naar verdere informatie: wat en wanneer heeft het betreffende legeronderdeel militaire acties uitgevoerd. Ook kunnen egodocumenten (een egodocument is een schriftelijke bron, maar het kan ook een ander medium zoals een film zijn, waarin iemand een persoonlijke getuigenis aflegt) wellicht informatie opleveren.

Marine

Persoonsdossiers

Personendocumentatie

Collectie 113 Nalatenschappen

Schependocumentatie

Marinejaarboeken

Marinejaarboeken zijn reisverslagen van schepen, ook meer bedoeld voor contextbeschrijvingen.

Luchtmacht

Collectie 700 Biografieën & persoonsgebonden ensembles

Collectie 701 Vliegerlogboeken

Collectie 702 Vliegerloopbaanboeken

De Luchtmacht is pas na WO II een zelfstandig legeronderdeel, was vroeger onderdeel van de Landmacht.

De Vliegerloopbaanboeken zijn niet openbaar, tenzij de persoon overleden is.

Landmacht

Naam- en ranglijsten ('officiersboekjes')

Afschrift Stamboek officieren

Gegevens beschikbaar vanaf ca. 1750 tot 1980 via het Nationaal Archief.

Marechaussee

Collectie 449 Officiersdossiers Koninklijke Marechaussee

Collectie 109 Onderdeelsdagboeken van de Koninklijke Marechaussee

Gegevens beschikbaar vanaf 1982 tot heden via het Nationaal Archief.

KNIL

Naam- en ranglijsten ('officiersboekjes')

Collectie 806 ML-KNIL

Collectie 508 Nederlands-Indië contra Japan
Collectie 509 Dekolonisatie van Nederlands-Indië (1945 - 1950)
Collectie 543 'De Koloniale eeuw' Nederlands-Indië (19e eeuw)

Algemeen

Collectie 057 Losse Stukken (niet online beschikbaar, alleen de index)
Dagboeken en egodocumenten

Collecties - www.archieven.nl/mi/2231
Bibliotheek - <http://opc-nlda.oclc.org:1080>
Beeldbank - <https://nimh-beeldbank.defensie.nl/beeldbank>

Databank dapperheidsonderscheidingen

<https://www.defensie.nl/onderwerpen/onderscheidingen/dapperheidsonderscheidingen/databank-dapperheidsonderscheidingen>

Contact

Website: www.defensie.nl/nimh
Verzoeken, vragen en afspraken: nimh@mindef.nl
Studiezaal (alleen op afspraak): Tel. 070-3162847

BIBLIOTHEEK: AANWINSTEN BOEKEN

Co van het Groenewoud

Veenhuizen - Wat heeft u hier te zoeken..?

Fragmenten uit het heden en verleden

Auteur: Ben Trip

Cat.nr: 13-TP

Naast een beschouwing over de totstandkoming van de 3 gestichten en een uitgebreid overzicht van de woon-, leef- en werkomstandigheden van de 'uitverkorenen', selecteerde de auteur zesentwintig brieven en briefkaarten uit de bestaande werkelijkheid van het idee van de 'Maatschappij van Weldadigheid'.

Het geheel biedt een boeiende blik op het dagelijks leven in de dwanggestichten in Veenhuizen van 1840-1890.

In keurig schoonschrift of in gebrekkig Nederlands lezen we brieven van bezorgde familieleden, maar ook een sollicitatie naar de vacature van apotheker in het Rijksgesticht, een ontslagbrief, brieven aan de Rijksoverheid, zelfs een

condoleancebrief van Frederik, Prins der Nederlanden.

Hij schreef deze brief na het overlijden van de oud-directeur van de Maatschappij van Weldadigheid, 'den Weledelen Heer J. van Konijnenburg'.

De brieven leggen de menselijke kanten bloot van de geschiedenis van deze gestichten. Zo schrijft Vrouw v.d. Helm Oldeopslagen te Leeuwarden in 1882:

'Weledelen Heer, Mijn Heer verzoekt vriendelijk als gij ook zeggen kunt als mijn man ook bij U in 't Gesticht is of in 't tweede of derde wees dan zoo vriendelijk als het U past Mijn Heer en schrijf mij dan een paar woordtjes terug want ik heb bericht uit Amsterdam gekregen van den Heer burgemeester dat hij in 't bedelaarsgesticht is'.

Uitgave 2013 - 192 bladzijden

Deze lange eeuw

Metamorfosen van het vaderland 1780-1950

Auteurs: Frans Grijsenhout en Peter Raedts

Cat.nr: 11-GHT

In de negentiende eeuw veranderde Nederland ingrijpend. Van republiek tot koninkrijk, van federale naar moderne eenheidsstaat. Nadat de opwinding van de revolutietijd was geluwd, moest Nederland zichzelf opnieuw uitvinden, eerst in vereniging met België, later als zelfstandige natiestaat, en als koloniale macht in het verre Indië. Met in de achtergrond een bij vlagen opnieuw oproerig Europa en een industriële revolutie die alle oude verhoudingen onder druk en soms op hun kop zette, en op de voorgrond een voortdurend gevecht om de vormgeving van uiteenlopende religieuze, politieke, bestuurlijke en culturele identiteiten.

De historicus Niek van Sas heeft zijn werkzame leven aan de metamorfose van Nederland in de negentiende eeuw besteed. In dit boek bezien vrienden en collega's de hoofdthema's van zijn werk, telkens aan de hand van een specifieke bron uit de periode 1780-1950: van het ontwerp voor een nationaal monument tot een gedicht van Lucebert, van een lijvig geschiedwerk tot een dagboek-fragment, een brochure, brief of foto.

Uitgave 2015 - 287 bladzijden

In het weeshuis

De zorg voor de Burgerwezen van Amsterdam 1580-1960

Auteur: Lodewijk Wagenaar

Cat.nr: 13-WNR

De stad Amsterdam regelde vanaf 1523 voor het eerst de opvang van weeskinderen. Het eerste weeshuis aan de Kalverstraat was bescheiden van aard, maar de bevolkingsgroei maakte de behoefte aan een groter pand urgent. Nadat

de katholieke stadsregering in 1578 was afgezet - bekend geworden als de Alteratie - kreeg 'het Weeshuijs' de beschikking over de vrijgekomen gebouwen van het St. Luciënkklooster. Na een eeuw van verbouwingen en nieuwbouw was tussen de Kalverstraat en de Nieuwezijds Voorburgwal een enorm en monumentaal gebouwen-complex ontstaan ter huisvesting van de Burgerwezen. Bijna vier eeuwen lang bleef het Burgerweeshuis daar gevestigd. In het boek wordt de groei en de organisatie van het Burgerweeshuis, het alledaagse leven van de weeskinderen en het bestuurswerk van de Regenten en Regentessen beschreven. Daarnaast wordt speciale aandacht besteed aan onderwerpen als drinkwater, verlichting, onderwijs, de Regentenzaal en Burgerwezen in de kunst. Het Burgerweeshuis heeft een indrukwekkende verzameling nagelaten die beheerd wordt door het Amsterdams Historisch Museum, dat sinds 1969 in het pand is gehuisvest.

Uitgave 2009 - 126 bladzijden

TWEE MOEDERSLIJNEN

Dik Jager

In eerdere jaargangen staat een aantal moederslijnen. Dit is de tegenhanger van de vaderslijn (of stamreeks), die de opvolgende vaders vertoont. In het merendeel van de gevallen blijft bij de vaderslijn de familienaam dezelfde. Het is nooit 100% zeker is of de wettige vader de biologische is. Bij de moederslijn zijn de moeders voor nagenoeg 100% zowel biologisch als wettig. Zij hebben dan allen het zelfde mitochondriaal DNA. Bij een kwartierstaat komt het kind van een ongehuwde moeder er bekaaid van af. De helft van de kwartieren ontbreekt. Bij een moederslijn doen ongehuwde moeder en dochter voor 100% mee.

De familienamen verschillen meestal bij moederslijnen per generatie. Gebruikelijk was een lijst opgebouwd als stamreeks. Met GensDataPro is een grafische voorstelling mogelijk.

De doorgaande middelste kolom zijn dan de directe voormoeders. Aan weerszijden gescheiden door blanco stuk de wettige echtgenoot met daarboven zijn ouders.

Voordeel: alleen de jaren van geboorte, huwelijk en overlijden zijn dan zichtbaar.

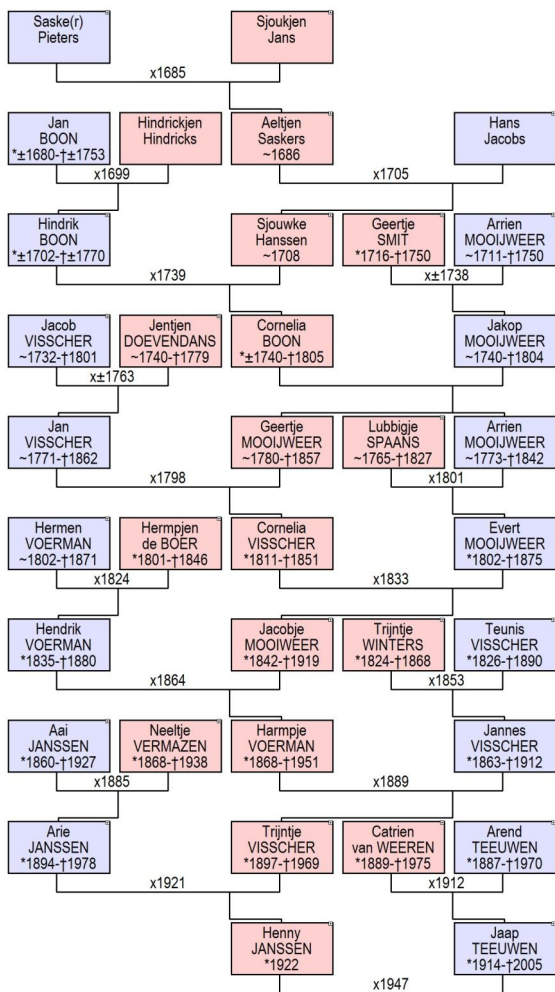
Nadeel: de omgeving waarin deze voormoeders leefden, is niet duidelijk.

Hierna de moederslijnen van mijn moeder en schoonmoeder.

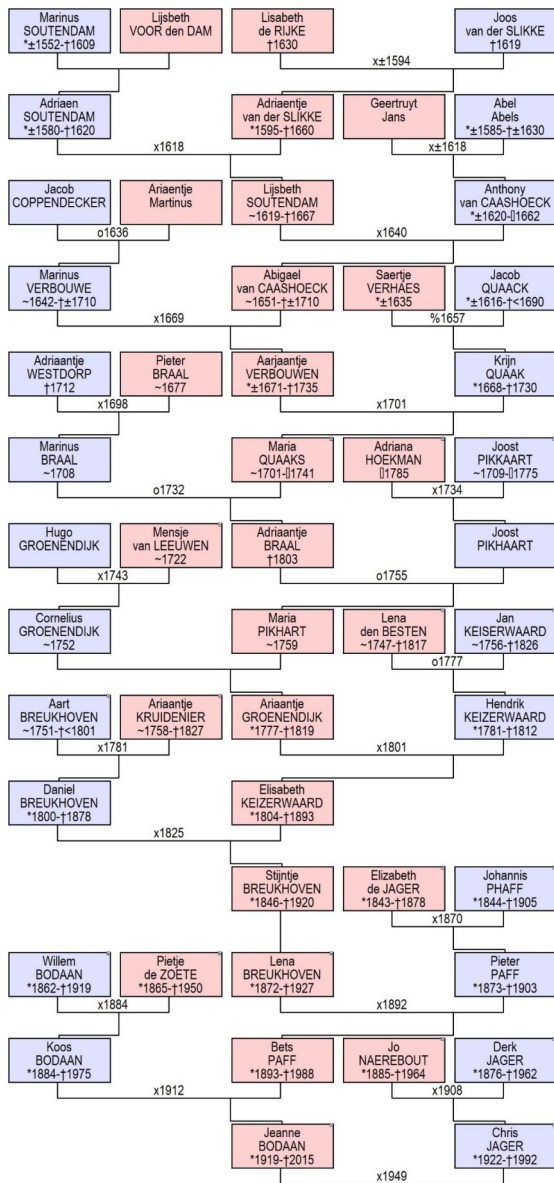
De eerste drie generaties voormoeders van Henny Janssen kwamen uit het Oldambt (Gr), vervolgens verbleven vijf generaties in de buurt van Ambt

Vollenhove (Ov) en ten slotte de laatste twee in Leiden en Dan Haag.
 De eerste acht generaties voormoeders van Jeanne Bodaan woonden in verschillende dorpjes op Tholen (Zl), de volgende vijf in Charlois (Rotterdam), tenslotte belandden de laatste twee in Den Haag.

Moederslijn van mijn schoonmoeder Harmpje (Henny) Janssen (en dus ook van mijn vrouw, schoonzussen, dochters en kleindochters)

Moederslijn van mijn moeder Jeanne Wilhelmina (Jeanne) Bodaan (en dus ook van mijn zus)

HET FOTOBIDPRENTJE VAN GERRIT BERTUS BUUNK (1917-1945)

Op het bidprentje van verzetsheld Ben Buunk zijn zijn voornamen gelatiniseerd tot Bernardus Gerardus, maar in de Burgerlijke Stand komt Ben voor als Gerrit Bertus. Hij werd op 4 december 1917 in Boxtel geboren als zoon van Bernardus Buunk en Neeltje Hoogakker. Zijn ouders waren afkomstig uit Gelderland: vader Bernardus uit Spankeren en moeder Neeltje uit Valburg. Bernardus was spoor-

In Memoriam **Bernardus Gerardus Buunk**

echtgenoot van Mevrouw

Johanna Cornelia Lips

geboren te Boxtel 4 December 1917 en
op 4 April 1945 door de S.D. gefusilleerd
bij Zwolle.

Mijn schild en de betrouwen
Zijt Gij, o God, mijn Heer.

Hij diende tijdens den oorlog zijn
Koningin en Vaderland.

Hij mag van zichzelf getuigen : Ik heb
den goeden strijd gestreden. Hij gaf zijn
leven in den strijd voor waarheid en
gerechtigheid ; moge hem daarvoor de
kroon der gerechtigheid geschonken
worden.

Dierbare Echtgenoot, ons gelukkig
samenzijn was hier op aarde niet van
langen duur. Ik bracht echter mijn leven
ten offer ook voor U, moge God U voor
dit offer zegenen.

Lieve Benny, mijn zontje, ik heb je
nog nooit gezien, en mijn verlangen
naar je, maakte mij het sterven moei-
lijker ; maar nu zie ik je in God en ik
zeg je vanuit den hemel.

Dierbare Familieleden en Vrienden,
blijft mij gedenken in Uwe gebeden.

*Als slachtoffer van zijn plicht
viel hij voor zijn vaderland.*

wegambtenaar, en hij kwam na zijn huwelijk in 1906 met zijn jonge gezin in Boxtel terecht. Boxtel was een spoorwegknooppunt met frequente treinverbindingen in de richting Eindhoven, Tilburg en 's-Hertogenbosch, en het beginpunt van de spoorlijn Boxtel-Wesel (het 'Duitse lijntje') die in deze tijd nog een groei doormaakte. De spoorwegen trokken veel spoorwegambtenaren naar Boxtel. Veel heeft de jonge Ben niet van Boxtel meegemaakt: zijn ouders verhuisden in 1918 naar Dordrecht, en daar groeide hij op. In 1937 wordt Ben opge-

roepen voor militaire dienst. Hij is gelegerd in de Chassékazerne in Breda, en in deze stad treedt hij op 19 maart 1942 in het huwelijk met Johanna Cornelia Lips. Op dat moment is hij kommies invoerrechten en accijnzen en woont hij in Ootmarsum. Na zijn huwelijk wordt hij overgeplaatst naar Wernhout. In 1943 wijkt Ben Buunk met een oude schoolvriend uit Dordrecht naar Engeland. Hij wordt gerekruteerd voor het verzet en volgt een opleiding tot telegrafist. In Londen heeft hij twee ontmoetingen met koningin Wilhelmina. In de nacht van 4 op 5 juli 1944 wordt hij met een andere verzetsstrijder boven Gelderland gedropt. Hij vervulde talloze missies totdat hij op 10 februari 1945 door de Sicherheitsdienst werd gearresteerd. Hij werd gedetineerd in Zwolle en uiteindelijk op 4 april 1945, slechts enkele weken voor de bevrijding, aan de Geldersedijk in Hattem met vijf anderen gefusilleerd. Zijn zoontje Benny werd een dag later geboren. Ben Buunk werd maar 27 jaar oud. Hij werd begraven op de begraafplaats Zuylen in Breda. In 2015 werden zijn stoffelijke resten herbegraven op het Ereveld Loenen. Hij werd postuum gedecoreerd met de Bronzen Leeuw en het Mobilisatie-Oorlogskruis.

GEZOCHT: VOOROUDE (M/V)

Anton Neggers

Een transgender is een persoon die zich van een ander geslacht voelt dan dat dat in zijn of haar geboorteakte voorkomt. Ook de genealoog zal het van tijd tot tijd meemaken dat het geslacht in de doop- of geboorteakte niet overeenstemt met het werkelijke geslacht van een persoon. Het gaat dan natuurlijk niet om transgenders, maar om een vergissing van degene (pastoor, predikant of ambtenaar van de burgerlijke stand) die de akte heeft opgemaakt. De genealoog moet dan op zoek naar bewijs uit omstandigheden om de vergissing te herstellen.

Ik ben op zoek naar de doopdatum en ouders van Adriana Cornelis de Croon. Zij trouwt voor de eerste keer voor de schepenen van Oirschot op 18 juni 1747 met Francis Willem van de Meulengraaf. Volgens haar trouwakte is zij geboren en woonachtig binnen de heerlijkheid van Oirschot. Het huwelijk blijft kinderloos en Francis overlijdt binnen anderhalf jaar. Hij wordt begraven te Best op 27 december 1748.

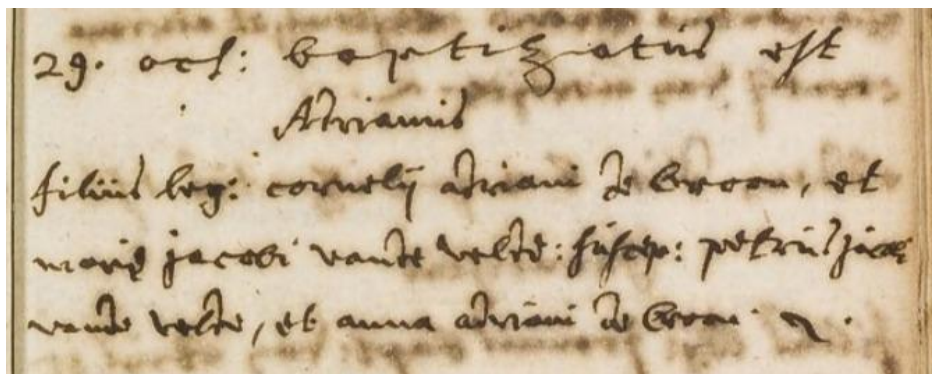
Na de dood van haar eerste man hertrouwt Adriana voor de schepenen op 23 mei 1751 met Steven Joost Franken, die zelf ook weduwnaar is. Steven komt ook uit Oirschot, maar woont met zijn eerste vrouw in den Udenhout. Na zijn huwelijk met Adriana keert hij naar Oirschot terug. Steven en Adriana krijgen

vier kinderen. In het doopboek van Oirschot komt in de decennia voor de beide huwelijken geen Adriana, dochter van Cornelis de Croon voor. De Croon is in Oirschot een autochtone naam, en er zijn meerdere Cornelissen die als vader in aanmerking komen. Ik noteer de namen van de doopgetuigen bij de kinderen van Steven en Adriana om zo op het spoor van haar gezin van herkomst te komen. Ik kom Cornelius de Croon tegen (de vader?) en drie keer een Adriana (Cornelius) de Croon, en ook nog Wilhelma de Croon. En zo beland ik bij Cornelis Adriaen de Croon, die getrouwd is met Maria Jacob van de Velden. Na de dood van zijn eerste vrouw hertrouwt Cornelis met Adriana Jan Beekmans, dus dat is waarschijnlijk de Adriana die drie keer doopgetuige is. Uit zijn eerste huwelijk heeft Cornelis drie kinderen: Adriaen, Jennemarie en Jacomijn. De laatste zal wel Mijntje genoemd worden, zodat zij waarschijnlijk de Wilhelma de Croon is.

Om nog meer bewijs te vinden loop ik ook de doopgetuigen van de kinderen van Jacomijn na. Zij trouwt in 1750 in Helvoirt met Jan Willem Verstijnen, en na diens dood in 1757 te Haaren met Gerrit Peter Schoones. Bij het enige kind uit het eerste huwelijk van Jacomijn is Adriana de Croon (de stiefmoeder) getuige. En bij een van de kinderen uit het tweede huwelijk treedt Stephanus Francken als getuige op! Nu twijfel ik niet langer: Adriana Cornelis de Croon is de dochter uit het eerste huwelijk van Cornelis de Croon met Maria van de Velden, en de zus van Jacomijn.

Waarom kan ik haar doop dan niet vinden?

Het oudste kind van Cornelis en Maria heet Adrianus. Hij is gedoopt op 29 oktober 1718 als filius leg. (wettige zoon). Hij komt echter daarna niet meer in de

29. ocl: Baptingatid sft
Adrianus
filius leg: cornelii adriani de Croon, et
marie jacobi vande veldt: fufop: petri jacob
vande veldt, et anna adriani de Croon. 2.

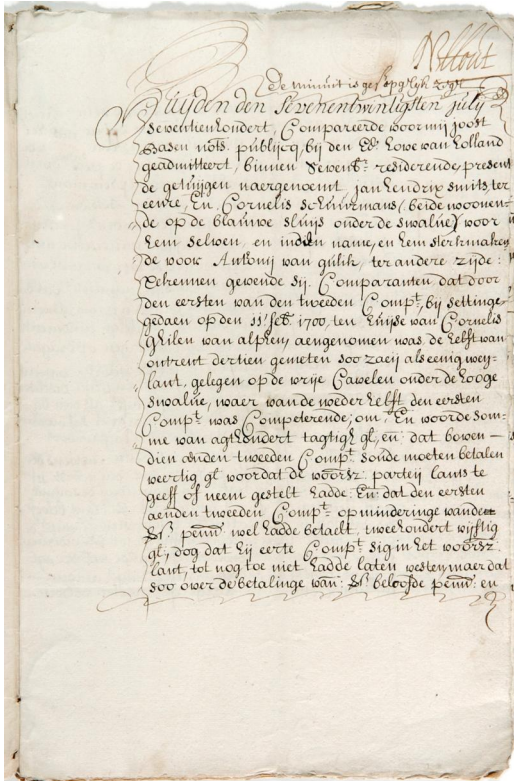
protocollen voor. Mogelijk is hij als kind overleden of... is hij gedoopt met het verkeerde geslacht, en moet Adrianus dus eigenlijk Adriana zijn. Na de invoering

van de Burgerlijke Stand zou een dergelijke feit in de huwelijksakte worden gecorrigeerd door middel van getuigenverklaringen of een akte van bekendheid, maar dat komt in de achttiende eeuw nog niet voor. Het kan natuurlijk nog steeds zo zijn dat Adrianus jong is gestorven, en dat de doop van Adriana om een onbekende reden niet ingeschreven, maar we kunnen er toch met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid van uitgaan, dat de pastoor een vergissing heeft gemaakt, en dat Adrianus eigenlijk Adriana is.

OUD SCHRIFT

Dik Jager

Zeer net geschreven acte uit 1700 door de heer Ben Bal uit Waalre uit zijn cursus Paleografie voor Beginners. Bij transcripties wordt een **y** of **ij** uit een tekst getranscribeerd als een **i** als in het woord tegenwoordig ook een **i** staat. In andere gevallen transcribeer je een **y**. Het gespiegelde **&**-teken wordt als afkorting gebruikt voor **ver-** of **voor-**.

Voor een grotere afbeelding in kleur zie de voorlaatste pagina.

© 2015 Uitgeverij
De Bezige bij

Zoals genealogen hun zoektocht beginnen door navraag te doen bij ouders en grootouders zo reist **Katja Petrowskaja** in haar debuutroman langs verschillende Oost-Europese steden om meer te weten te komen van haar familie. Zelf geboren in Kiev weet ze dat haar Joodse voorouders geleden hebben onder de stalinisten en de nazi's. Oma's (baboesjka's) spelen een belangrijke rol in dit oorspronkelijk in het Duits geschreven boek: de bloemenoma's van de schrijfster en een oma van haar vader.

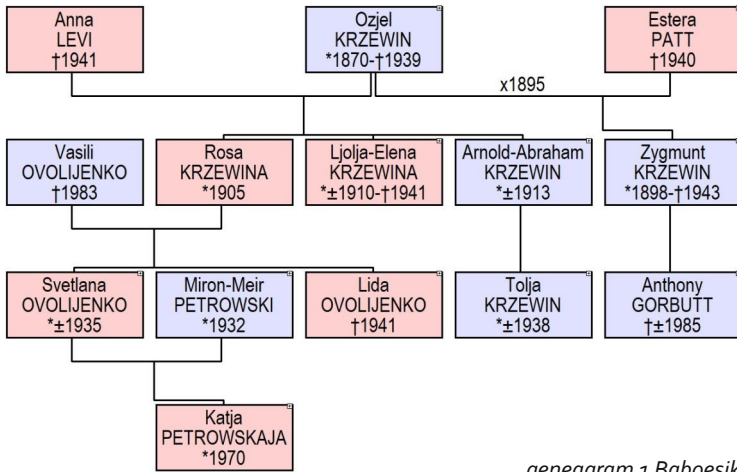
Het boek begint met een familieboom waarin een aantal familieleden met korte aantekeningen de revue passeert. Vervolgens volgt een zoektocht naar de invulling van de familiegeschiedenis. Zoals wij allen weten, vinden genealogen niet de volledige historie. Met de brokstukken die we vinden of horen, kleden we de geschiedenis aan, leggen we onze voorouders woorden in de mond die ze uitgesproken zouden kunnen hebben. Daarom bezoekt de schrijfster Warschau, Moskou, Kalinz, Kiev en Mauthausen. Evenals wij gebruikt zij internet en bezoekt ze archieven.

De Krzewins

De familie Krzewin (grootmoeder van haar moederskant) bestond uit generaties leraren en directeuren van doofstommeninstituten en weeshuizen. Zo ook de ene 'bloemenoma' Rosa Krzewina van de schrijfster. Als directrice van een stel verweesde kinderen doorstaat zij de oorlog. Haar krijgsgevangen man durft pas 40 jaar daarna bij haar terug te komen.

De Sterns

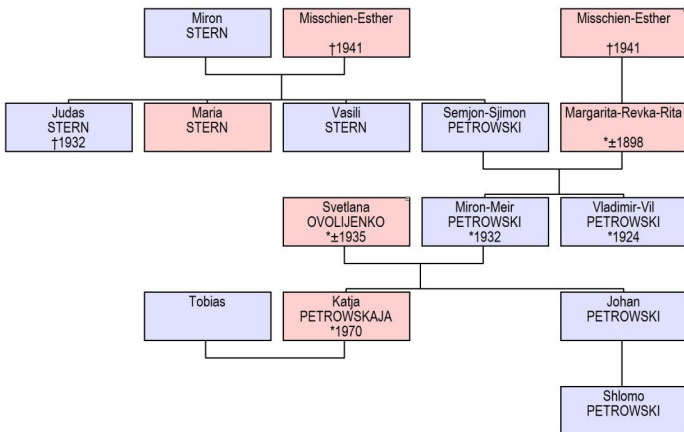
Haar grootvader van vaderskant Semjon Stern sluit zich aan bij de verzet tijdens de Revolutie. Hij verandert zijn typisch Joodse familienaam in Petrowski. Hij werkt later voor de Russische geheime dienst NKVD. De andere 'bloemenoma' Margarita was getraumatiseerd toen ze als zevenjarig meisje getuige was van de

geneagram 1 Baboesjka Rosa

moord op haar broertje. Later werd ze waanzinnig en riep vanaf het balkon van haar flatje "De fascistien komen". De vader van de auteur weet niet hoe zijn beide grootmoeders heten; een ervan zou 'misschien Esther' geheten hebben, maar dat weet hij niet zeker. Hij noemde hen 'baboesjka' en zijn ouders hadden het over 'moeder'.

In krantenartikelen en archieven vindt de schrijfster het verhaal van haar oudoom Judas die een Duitse diplomaat in Moskou probeert te doden. De aanslag mislukt en na een showproces werd Judas in 1932 geëxecuteerd.

geneagram 2 Baboesjka Margarita

Babi Jar

De gruweldaad van de nazi's op de Joodse bevolking van Kiev vond plaats op 29 en 30 september 1941, toen tienduizenden in het ravijn Babi Jar vlak bij Kiev werden vermoord. Ook een groot aantal familieleden van de schrijfster overleefde dit bloedbad niet. Schattingen van het totale vermoorde mensen variëren van 100 000 tot 250 000. In 1961 publiceert de dichter [Jevtoesjenko](#) (ovl. april 2017) een gedicht 'Babi Jar', met als beginregel: *Er staat geen monument bij Babi Jar. Er is alleen de steile afgrond, als een ruwe gedenksteen. Ik ben bang.* Dit gedicht is door [Sjostakovitsj](#) in diens 13de symfonie verwoord. Sinds 1974 staat er een monument bij het ravijn, maar de inscriptie vermeldt geen Joodse slachtoffers. In 1991 werd het monument aangevuld met een menora opgericht ter nagedachtenis aan de omgekomen Joden in Babi Jar.

Familieontdekkingen

Bij onderzoek naar je familiegeschiedenis komen vaak dezelfde ontdekkingen voor: onechte kinderen, vreemde relaties, ongeletterdheid en geëmigreerde familieleden. Via internet ontdekt de schrijfster aangetrouwde familie in Amerika en familie in Londen. Een zoon van de halfbroer Gutek van Rosa vertrekt naar Engeland en verandert zijn naam in Anthony Gorbutt – gevonden in een telefoonboek. Zijn twee dochters hadden de traditie gevolgd en waren lerares geworden. De speurtocht krijgt in dit debuut door de humor en sfeertekening van de schrijfster een literair karakter. Ten slotte slaagt zij er – net zoals wij – niet in alle gebeurtenissen en voorouders precies te duiden of te vinden.

Kwartierstaat van Katja PETROWSKAJA

Op grond van het boek is de volgende kwartierstaat op te stellen:

Generatie I

1. **Katja PETROWSKAJA**, geb. in 1970, auteur, tr. **Tobias**.

Generatie II

2. **Miron-Meir, Marik PETROWSKI**, geb. op 8 mei 1932, literatuurwetenschapper, tr.
3. **Svetlana OVOLIJENKO**, geb. circa 1935.
Uit dit huwelijk:
 - 1a. **Katja PETROWSKAJA**, geb. in 1970, zie 1.
 - 1b. **Johan**.

Generatie III

4. **Semjon-Sjimon PETROWSKI**, tr.
5. **Margarita-Revka-Rita, Rebecca**, geb. circa 1898.
Uit dit huwelijk:
 - 2a. **Miron-Meir, Marik**, geb. op 8 mei 1932, zie 2.
 - 2b. **Vladimir-Vil**, geb. in 1924.
6. **Vasili OVOLIJENKO**, ovl. in 1983, tr.
7. **Rosa Asilijejna KRZEWINA**, geb. Warschau [Poland] in 1905, directrice doofstommenschool.
Uit dit huwelijk:
 - 3a. **Svetlana**, geb. circa 1935, zie 3.
 - 3b. **Lida**, ovl. Babi Jar [Ukraine] in 1941.

Generatie IV

8. **Miron STERN**, tr.
 9. **Misschien-Esther**, ovl. Kiev [Ukraine] in 1941.
Uit dit huwelijk:
 - 4a. **Semjon-Sjimon PETROWSKI**, zie 4.
 - 4b. **Judas**, ovl. in 1932.
 - 4c. **Maria**.
 - 4d. **Vasili, Vil**.
 11. **Misschien-Esther**, ovl. Kiev [Ukraine] in 1941.
2 kinderen:
 - 5a. **Margarita-Revka-Rita, Rebecca**, geb. 1898, zie 5.
 - 5b. **broertje-van-Rita**, ovl. in 1905.
 14. **Ozjel KRZEWIN**, geb. Wenen [Oostenrijk] in 1870, ovl. in 1939, tr. (1) in 1895 **Estera PATT**, ovl. in 1940, relatie (2).
 15. **Anna Arkedjevna LEVI**, ovl. Babi Jar [Ukraine] in 1941.
Uit deze relatie:
 - 7a. **Rosa Asilijejna KRZEWINA**, geb. Warschau [Poland] in 1905, zie 7.
 - 7b. **Ljolja-Elena KRZEWINA**, geb. circa 1910, ovl. Babi Jar [Ukraine] in 1941, tr. **Vladimir GROEDIN**, componist, docent conservatorium, ovl. circa 1980.
 - 7c. **Arnold-Abraham, Abrasja**, geb. circa 1913, tr. **Zinaida**, ovl. Kiev [Ukraine] circa 1941.
- Ozjel KRZEWIN**, tr. (1) **Estera PATT**, dr. van Zelig en Chaja PATT .
Uit dit huwelijk:
 - 7d. **Adolf**, geb. in 1899, ovl. in 1938.
 - 7e. **Zygmunt, Szymon**, geb. in 1898, typograaf, ovl. in 1943, tr. **Helena-Hela HAMMER**, dr. van Moeder-Hela, ovl. in 1942. Hun zoon emigreert als Tony Gorbutt naar Londen.

Generatie V

29. **Hudesa KRZEWINA**

een zoon:

14. **Ozjel KRZEWIN**, geb. Wenen [Oostenrijk] in 1870, ovl. in 1939,
zie 14.

Generatie VI

56. **Tobiasz KRZEWIN**.

een dochter:

29. **Hudesa** zie 28.

TRANSCRIPTIE OUD SCHRIFT

Dik Jager

1 de minuit is ges[chreven] op gelijk segel
2 Huyden den sevenentwintigsten juli
3 seventienhondert compareerde voor mij Joost
4 Basen not[arijs] publycq bij den Ed[ele] Hoven van Holland
5 geadmitteert, binnen Sevenb[erge]n residerende present
6 de getuigen naergenoemt, Jan Hendrix Smits ter
7 eenre en Cornelis Schuurmans (beide woonen-
8 de op de Blauwe Sluis onder de Swalue) voor
9 hem selve en in den name en hem sterkmaken-
10 de voor Anthony van Gulik, ter andere zijde,
11 tekennen gevende sij comparanten dat door
12 den eersten van den tweeden comp[aran]t bij settinge
13 gedaen op den 11 feb[ruari] 1700, ten huise van Cornelis
14 Ghilen van Alphen aengenomen was helft van
15 ontrent dertien gemeten soo zaei als eenig wei-
16 land, gelegen op de vrije cavelen onder de Hooge
17 Swalue waervan de wederhelft den eersten
18 comp[aran]t was competerende; om, ende voor de som-
19 me van agthondert tagtigh g[u]l[den] en[de] dat boven-
20 dien aenden tweeden comp[aran]t soude moeten betalen
21 veertig g[u]l[den] voordat de voorz[eide] partey lants te
22 geeff of neem gestelt hadde. En[de] dat den eersten
23 aenden tweeden comp[aran]t op minderinge van de
24 [voor]s[chreven] penn[ingen] wel hadde betaelt tweehondert vijftig
25 g[u]l[den], dog dat hij eer(s)te comp[aran]t sig in het voorsz[eide]
26 lant tot nog toe niet hadde laten vesten, maer dat
27 soo over de betalinge van[de] [voor]s[chreven] beloofde penn[ingen] en

Bij de bezoekers van het Stamboomcafé in de bibliotheek van Geldrop bleek ons dat veel van deze bezoekers de mogelijkheden van WieWasWie maar matig of soms helemaal niet kennen. Ze hebben vaak wel gezocht via MyHeritage of andere stamboomwebsites. Zelf meende ik een hele ervaren genealoog te zijn maar op het idee om wildcards te gebruiken bij WieWasWie was ik nog nooit gekomen, terwijl ik er wel voor betaalde.

Daarom nu wat informatie over WieWasWie en enige handreikingen voor het werken met WieWasWie. Wiewaswie.nl is sinds 2013 de opvolger van Genlias. WieWasWie bundelt de informatie van een groeiend aantal archieven:

zie <https://www.wiewaswie.nl/nl/deelnemende-instellingen/>.

Het aantal deelnemende archieven neemt steeds toe. En de informatie die de archieven bieden ook: er worden steeds meer dataverzamelingen geïndexeerd en digitaal beschikbaar gemaakt.

De database van WieWasWie wordt regelmatig aangevuld met nieuwe gegevens. Op dit moment bevat WieWasWie gegevens uit:

Burgerlijke stand, bevolkingsregisters, doop-, trouw- en begraafregisters, familieadvertenties, memories van successie, militaire bronnen, scheepssoldijboeken (VOC opvarenden), diverse (kleine) collecties.

De indexerings van Genlias bevatten nogal wat fouten en dat zal in WieWasWie ook wel het geval zijn want het is vooral handwerk dat door vrijwilligers wordt gedaan. Maar doordat er steeds meer toegang wordt verleend tot de gedigitaliseerde originelen is dat niet zo'n bezwaar meer. In het buitenland wordt er in ieder geval met bewondering gekeken naar de mogelijkheden die de Nederlandse stamboomonderzoeker heeft. Overigens maakt WieWasWie het zoeken in de aangesloten archieven zelf niet overbodig. Zeker voor de Brabanders blijft het Brabants Historisch Informatiecentrum (BHIC, www.bhic.nl) steeds de moeite waard hoewel een aanzienlijk deel van de informatie van WieWasWie en BHIC elkaar overlapt. Bovendien kunt u in het BHIC gratis op twee personen en met wildcards zoeken, wat in WieWasWie een abonnement vereist.

WieWasWie kan gratis gebruikt worden, maar dan beschikt U niet over een aantal zeer nuttige extra's. Een jaar lang toegang tot deze extra's kost € 18,50, een andere mogelijkheid is een lidmaatschap van het Centraal Bureau voor de Genealogie (CBG) wat weer extra voordelen levert.

Zie voor de details <https://www.wiewaswie.nl/nl/abonnement/>

Zoeken met abonnement

De website vermeldt de volgende extra's bij een abonnement

Zoekopdrachten bewaren

Documenten bewaren

Fouten melden

Zoek op 2 personen

Zoek met wildcards

Extra zoekopties

E-mailnotificaties

In combinatie met het lidmaatschap van het CBG kunt u gratis scans en documenten downloaden die door het CBG geleverd worden zoals familieberichten.

The screenshot shows a search interface titled 'Zoeken Bewaar zoekopdracht'. It is divided into two main sections: 'Persoon 1' and 'Persoon 2'. Each section has several input fields: 'Achternaam', 'Tussenvoegsel', 'Voornaam', 'Patroniem', 'Beroep', and 'Rol'. Each field has a red 'E' (Exact) and a blue 'B' (Begint met) button. There are also dropdown arrows for 'Tussenvoegsel' and 'Rol'. To the right of these sections are additional search criteria: 'Periode' (with 't/m' next to it), 'Land' (with a dropdown arrow), and 'Plaats' (with 'E' and 'B' buttons). At the bottom of the search section are buttons for 'Wis alle velden' and 'Zoek'. Below the search section is a 'Verfijn resultaten' section with four dropdown menus: 'Collectiegebied', 'Organisatie', 'Documenttype', and 'Rol'.

Het scherm ziet er niet veel anders uit dan het scherm voor de gratis versie. Je kunt op twee personen tegelijk zoeken en achter elk invoerveld staat E en B. E staat voor exact en B voor begint met. Met Exact krijg je alleen de personen met precies die invoer. Met Begint met kun je bijvoorbeeld Chris invoeren als je niet weer weet of het Christoffel of Christiaan was.

Op twee personen zoeken is wat mij betreft het belangrijkste extra van het abonnement. Hier vind je heel snel echtparen mee, met alle kinderen en zowel het huwelijk van het echtpaar als hun overlijdens. De belangrijkste vraag aan een beginner die je helpt met de eerste schreden op het pad van de genealogie is dan ook: wat waren de achternamen van je grootouders? Tenzij die korter dan 75 jaar geleden getrouwd zijn, dan moeten het de overgrootouders zijn, maar dat komt

gelukkig niet zo vaak voor, want wie weet die namen als beginnend stamboomonderzoeker? De achternamen van de opa's zijn meestal wel bekend, de achternamen van de oma's worden al moeilijker maar de officiële voornamen van de grootouders zullen meestal niet of niet allemaal bekend zijn. Zoekend op twee personen met de achternamen van het voorouderlijk echtpaar levert al gauw hun hele gezin op met hun vier ouders. En met die twee paren achternamen gaat het snel naar de DTB-boeken van voor de Franse tijd toe.

Maar als de grootmoeder de achternaam Fransen heeft rijst al snel de vraag was het Fransen of Franssen. Een niet onwaarschijnlijk probleem. Mijn peetoom Piet Fransen, een oom van mijn moeder had de wettelijke voornamen Peter Franciscus, zeer ongebruikelijk in onze kringen, en op zijn grafsteen staat tot mijn verbazing Franssen. Hij was twee keer getrouwd, alleen zijn tweede vrouw heb ik gekend en die werd tante Narda genoemd. Dat kan overigens Bernarda of Leonarda zijn. Weinig gegevens om met twee namen te zoeken. Dus ik kan zoeken op voornaam Pet* achternaam Frans*en. Dan krijg ik 5091 treffers. Hij woonde in Bergen (Lb) met die toevoeging, daalt het aantal treffers naar 77. Ik wist nog dat hij gemeenteontvanger was. Ik voeg dat toe en ik krijg een treffer: zijn eerste huwelijk, dat plaatsvond in Bergen. Ik laat bij de volgende vraag de plaats Bergen weg en ik krijg twee treffers: nu ook zijn tweede huwelijk in de gemeente Arcen en Velden. Nu heb ik zijn ouders, zijn twee echtgenotes en hun ouders. Dat zijn 5 huwelijkspartners en ik kan daar snel mee verder want ik kan nu werken met twee achternamen tegelijk. U ziet met een goede combinatie van de mogelijkheden in WieWasWie kunt u snel resultaat bereiken. Veel succes!

Bestuur van de afdeling Kempen- en Peelland

Contact:	0499-373523	Salderes 93	5682 EP BEST
Anton Neggers			voorzitter@kpl.ngv.nl
Marie-Louise van Wijk –van Duurling			secretaris@kpl.ngv.nl
Jacques Haubrich			penningmeester@kpl.ngv.nl
Dik Jager			cursussen@kpl.ngv.nl
Co van het Groenewoud			ledenadm@kpl.ngv.nl
Astrid Magielse-Dix			scanbeheer@kpl.ngv.nl
Martien van de Donk			penningmeester@kpl.ngv.nl
Peter Roosenboom			communicatie@kpl.ngv.nl

MUTATIES LEDENLIJST

Per 1 mei 2018 had de NGV 6829 leden en 626 bijkomende leden, waarvan voor de afdeling Kempen- en Peelland 272 leden en 25 bijkomende leden. Vanaf 1 november 2017 zijn er 12 nieuwe leden bijgekomen, 2 leden zijn overleden en 17 leden hebben hun lidmaatschap opgezegd.

Voor correspondentie aan de NGV gebruikt u het postadres: NGV, postbus 50, 3980 CB Bunnik onder vermelding van uw lidmaatschapsnummer

LEDEN STELLEN ZICH VOOR

Mevr. Marita van Brussel 06-372 89 485 maritavanbrussel@yahoo.com
website: <https://brusselsekermis.blog>

Marita, 47 jaar, houdt zich sinds ongeveer tien jaar bezig met genealogie. Ze onderzocht onder andere de namen Van Brussel, De Greef, Driessen, Mutzers en Van den Hove. Het merendeel van haar Brabantse voorouders bleek uit Zeelst (Veldhoven) te komen. Aanvankelijk verzamelde ze vooral veel informatie via het internet, als genealogisch programma gebruikt ze Aldfaer. Toen ze zich meer ging interesseren in de achtergronden van haar voorouders bezocht ze ook archieven zoals het BHIC, het RHC-e en het Felixarchief Antwerpen. Inmiddels is ze breder aan het onderzoeken dan haar eigen voorouders. Ze is erg geïnteresseerd in marginale personen in de negentiende eeuw, zoals criminelen en mensen die naar krankzinnigen- of weldadigheidsgestichten werden gebracht. Ook heeft het Zeelst van de negentiende eeuw haar belangstelling. In een poging het huis van haar voorvader te lokaliseren heeft ze bijna alle weversgezinnen rond 1850 in kaart gebracht. Momenteel is ze bezig met een poging de patiënten van het krankzinnigengesticht Coudewater in Rosmalen te identificeren, die als geanonimiseerde casussen voorkomen in een verslag naar aanleiding van het vijftienjarig bestaan in 1885. Een beginnetje is gemaakt en te vinden op haar blog Brusselse Kermis in Brabant. Ze heeft ook een boekje geschreven: Schone Portretjes, Brabantse buitenbeentjes in de negentiende eeuw. En een presentatie over de krankzinnigen van Zeelst staat op stapel. Ook voor het afdelingsblad wil zij graag kopij aan gaan leveren. Ze woont wat verder uit de buurt, maar wil zeker proberen de afdelingsbijeenkomsten bij te gaan wonen. Ze hoopt op tips, inspiratie en nieuwe inzichten via het lidmaatschap en door informatie-uitwisseling met andere leden.

Noot

De minnit is gesepgelyk ~~zigt~~
vlyden den sevenentwintigsten july
seventienhondert, Compareerde voor mij joost
basen nots. püblijc, bij den Ed. Lowe van Holland
geadmitteert, binnen dewent^e residierende, present
de getijngen naergenoemt jan Hendrix smits, ter
eerre, En Cornelis schuurmans (beide noonen-
de op de blaunoe slings onder de swoalve) voor
ten selven, en inden name, en ten sterkmaken
de voor Antonij van gühik, ter andere zijde:
Eckennen gewende sij. Comparanten dat door
den eersten van den tweeden Comp^t, bij settinge
gedaen op den 11. feb. 1700, ten Rijse van Cornelis
ghilen van alphen, aengenomen was, de relft van
outrient dertien gemeten soo zaeij als eenig woey-
lant, gelegen op de wrijse Caselen onder de Rooge
swoalve, waer van de woeder relft den eersten
Comp^t was Competerende, om. En woerde som-
me van agt hondert tagtig gl, en: dat boven
dien vanden tweeden Comp^t sonde moeten betalen
weertig gl woordat de woerisz. partij lants te
geeff of neem gestelt hadde. En: dat den eersten
vanden tweeden Comp^t op minderinge vanden
11^e penn. wel hadde betaelt, twee hondert vijftig
gl, dog dat hij eerte Comp^t sig in het woerisz.
lant, tot nog toe niet hadde laten werten, maer dat
soo over de betalinge van: 11e beloofde penn. en

Retouradres:

NGV Kempen- en Peelland
Dhr. D. Jager
Wamberg 48
5653 KV Eindhoven

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas

